

www.kielce.uw.gov.pl

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI w KIELCACH
Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców
tel. 41 342 12 37; fax 41 342 14 33, 342 14 66
e-mail: sekretariat.wsoic@kielce.uw.gov.pl

Kielce, dnia 09-02-2016

Znak: SO.I.431.2.2016

Pan Józef Śliz
Wójt Gminy Smyków
Smyków 91
26-212 Smyków

Sprawozdanie z kontroli

Kontrolą (w trybie uproszczonym) objęto obszar rejestracji stanu cywilnego. Przedmiotowa kontrola miała na celu sprawdzenie jak w praktyce wygląda migracja aktów stanu cywilnego z wykorzystaniem aplikacji Źródło, gdyż w ostatnim czasie do organu nadzoru napływały sygnały, iż proces migracji aktów dokonywany w Urzędzie Stanu Cywilnego w Smykowie nie przebiega w sposób prawidłowy. W trakcie weryfikowania - przez pracownika WSOiC ŚUW zajmującego się sprawami unieważnień jednego z dwóch aktów - wniosku Wójta Gminy Smyków o unieważnienie jednego z dwóch aktów małżeństw, zostały ujawnione nieprawidłowości powstałe podczas migracji aktów do elektronicznego systemu.

Obecnie w Urzędzie Stanu Cywilnego w Smykowie nie jest zatrudniona żadna osoba na stanowisku zastępcy kierownika usc (kierownika usc). Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego wykonuje Wójt.

Do 29.10.2014 r. funkcję Kierownika USC pełniła Pani Halina Serek, która z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 19 września 2008 r. o zmianie ustawy - Prawo o aktach stanu cywilnego oraz ustawy o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2008 r. Nr 182, poz. 1121) nowelizującej przepisy ówczesnie obowiązującej ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego (z 29.09.1986 r.), przestała pełnić tę funkcję, gdyż nie posiadała - w dacie wejścia w życie nowelizacji - wymaganych ustawą kwalifikacji.

Od 29.10.2014 r. do chwili obecnej – jak wynikało z wyjaśnień Wójta Smykowskiego – wszelkie czynności zarezerwowane dla kierownika usc wykonywane były wyłącznie przez Wójta. Pani Halinie Serek został ustalony zakres czynności na stanowisku Specjalisty Spraw Obywatelskich, obejmujący czynności niezastrzeżone dla kierownika usc - wójta.

Należy zaznaczyć, iż pismem z dnia 1 lutego 2016 r. (znak: SO.I.620.10.2016) Wójt Gminy Smyków został zobowiązany do niezwłocznego (tj. niecierpiącego zwłoki) zatrudnienia – zgodnie z obowiązującymi przepisami - zastępcy kierownika usc (kierownika usc). Losowy charakter zdarzeń, jakie podlegają wpisowi do ksiąg stanu cywilnego, determinuje konieczność zapewnienia ciągłości rejestracji stanu cywilnego. Spełnienie powyższego obowiązku wymaga, aby w urzędzie stanu cywilnego stale przebywała osoba uprawniona do dokonywania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego. Pozycja oraz zakres obowiązków służbowych wójta (burmistrza, prezydenta miasta) uniemożliwiają regularne pełnienie funkcji kierownika usc.

Zgodnie z obecnie obowiązującą ustawą z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego istnieje obowiązek zatrudnienia na podstawie kryterium liczby mieszkańców innej osoby na stanowisku kierownika usc/zastępcy kierownika usc (obowiązek taki istniał również na gruncie poprzednio znowelizowanej w 2008 r. ustawy).

Zgodnie z § 33 Zarządzenia Nr 10/2015 Wojewody Świętokrzyskiego w sprawie szczegółowych warunków i trybu przeprowadzania kontroli zewnętrznej przez pracowników Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, w przypadkach uzasadnionych charakterem sprawy lub pilnością przeprowadzenia czynności kontrolnych można zarządzić przeprowadzenie kontroli w trybie uproszczonym, w szczególności w razie potrzeby:

- 1) sporządzenia informacji dla kierownika jednostki kontrolującej;
- 2) sprawdzenia informacji zawartych w skargach i wnioskach;
- 3) dokonania analizy dokumentów otrzymanych z jednostek kontrolowanych.

1 marca 2015 r. został wprowadzony System Rejestrów Państwowych, który połączył w jeden system najważniejsze polskie rejestry. Tego samego dnia weszła w życie nowa ustawa z dnia z dnia 28 listopada 2014 r. - *Prawo o aktach stanu cywilnego* wprowadzająca elektroniczny sposób prowadzenia rejestracji stanu cywilnego. Co w praktyce oznacza, że wszystkie akty stanu cywilnego sporządzone od tej daty (tj. 1 marca 2015 r.) są rejestrowane w formie elektronicznej w systemie teleinformatycznym (BUSC), a nie jak dotychczas w papierowych księgach. Akty stanu cywilnego sporządzone dotychczas (tj. do dnia 28 lutego 2015 r.) w postaci papierowej są przenoszone do elektronicznej Bazy Usług Stanu Cywilnego (BUSC) stopniowo, np. w wyniku dokonania zmian w akcie stanu cywilnego, zgłoszenia się osób uprawionych do otrzymania odpisów.

Ujawnione nieprawidłowości powstałe przy migracji aktów w 2015 roku (poprzedzające kontrolę) polegały na tym, że w przypadku, gdy papierowy akt stanu cywilnego, oprócz treści zasadniczej ukształtowanej w chwili jego sporządzenia, zawierał

również wzmiankę dodatkową, to w miejscu na dane kierownika usc znalazł się zapis: *kierownik usc: Halina Serek*, natomiast w miejscu na datę naniesienia wzmianki dodatkowej widniała data bieżąca (tj. data w której następowała migracja aktu) zamiast daty historycznej tj. daty z chwili naniesienia wzmianki dodatkowej w papierowej księdze.

Taki sposób procedowania jest niezgodny z istotą migracji, która w świetle art. 124 ust. 2 i 3 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego polega na zamieszczeniu w rejestrze stanu cywilnego w formie czynności materialno – technicznej, treści aktu stanu cywilnego z chwili sporządzenia w zakresie wymaganym w ustawie, wzmianek dodatkowych, przypisków oraz informacji zawartych w rubryce „uwagi”, a zatem jednorazowo pełnej treści aktu. Uwzględniając powyższe, przewidziana w rejestrze funkcjonalność migracji aktu została skonstruowana w taki sposób, aby w ramach jednego i tego samego procesu przenieść do rejestru wszystkie wskazane ustawowo elementy, tj.: dane dotyczące zdarzenia powodującego sporządzenie aktu, wzmianki oraz przypiski, wraz z uzupełnieniem danych migrowania, które powinny objąć informacje o dacie sporządzenia aktu, czy dacie sporządzenia danej wzmianki, jak też o osobie, która sporządziła przenoszony akt lub naniósł w akcie zmiany.

Pani Halina Serek pracownik referatu spraw obywatelskich podczas czynności kontrolnych wyjaśniała, iż opisany wyżej błędny sposób migracji dotyczył wyłącznie migracji aktów dokonanych w 2015 r. i miał incydentalny charakter, gdyż skala takich przypadków jest znikoma.

Kontroli poddano następujące akty małżeństw:

1. 2605072/00/AM/2014/196264 (historyczny nr aktu 5/2014) – nie stwierdzono uchybień
2. 2605072/00/AM/2015/037800 (brak nr historycznego) – nie stwierdzono uchybień
3. 2605072/00/AM/2011/045526 (historyczny nr aktu 8/2011) – nie stwierdzono uchybień
4. 2605072/00/AM/2010/383961 (historyczny nr aktu 4/2010) – nie stwierdzono uchybień
5. 2605072/00/AM/2005/823892 (historyczny nr aktu 22/2005) – nie stwierdzono uchybień
6. 2605072/00/AM/2001/941134 (historyczny nr aktu 6/2001) – nie stwierdzono uchybień
7. 2605072/00/AM/2014/354088 (historyczny nr aktu 5/2014) – nie stwierdzono uchybień

8. 2605072/00/AM/1976/467531 (historyczny nr aktu 11/1976) – nie stwierdzono uchybień
9. 2605072/00/AM/1975/745173 (historyczny nr aktu 82/1975) – nie stwierdzono uchybień
10. 2605072/00/AM/1975/569598 (historyczny nr aktu 26/1975) – nie stwierdzono uchybień
11. 2605072/00/AM/1963/751263 (historyczny nr aktu 61/1963) – akt z 1963 roku, rozwód – 1978 rok, w akcie przeniesionym do rejestru rok naniesienia wzmianki 2015 (prawidłowo powinno być: 1978¹ r.). Również dane kierownika usc (*kierownik usc: Halina Serek*) w części wzmianki figurującej w elektronicznym rejestrze – nieprawidłowe. W dacie migracji aktu Pani Halina Serek nie pełniła funkcji kierownika usc. Jako pracownik referatu przygotowując projekt aktu do podpisu Wójta posługiwała się kartą kryptograficzną, która – co niedopuszczalne - zawierała uprawnienia kierownika usc.
12. 2605072/00/AM/1963/048703 (historyczny nr aktu 62/1963) – akt z 1963 roku, zgon mężczyzny zawierającego związek małżeński: 15.07.2015 r., wzmianka dodatkowa o zgonie mężczyzny naniesiona 17.09.2015 r., co należy uznać za działanie prawidłowe, jednakże zastrzeżenia w zakresie danych kierownika usc (*kierownik usc: Halina Serek*) tożsame jak przy akcie 2605072/00/AM/1963/751263
13. 2605072/00/AM/1961/409020 (historyczny nr aktu 50/1961) – nie stwierdzono uchybień
14. 2605072/00/AM/1960/209241 (historyczny nr aktu 65/1960) – nie stwierdzono uchybień
15. 2605072/00/AM/1957/776235 (historyczny nr aktu 15/1957) – nie stwierdzono uchybień
16. 2605072/00/AM/1956/424194 (historyczny nr aktu 6/1956) – akt z 1956 roku, zgon mężczyzny zawierającego związek małżeński: 19.12.2015 r., wzmianka dodatkowa o zgonie mężczyzny naniesiona 22.12.2015 r., co należy uznać za działanie prawidłowe, jednakże zastrzeżenia w zakresie danych kierownika usc (*kierownik usc: Halina*

---

¹ Co do zasady najczęściej jest to rok w którym zapadło prawomocne orzeczenie sądu o rozwodzie chyba, że wyrok rozwodowy wpłynął do USC w następnym roku kalendarzowym. Przedmiotową uwagę należy odnieść do pozostałych opisanych w sprawozdaniu przypadków.

- Serek*) tożsame jak przy akcie 2605072/00/AM/1963/751263 oraz 2605072/00/AM/1963/048703
17. 2605072/00/AM/1956/033474 (historyczny nr aktu 1/1956) – nie stwierdzono uchybień
  18. 2605072/00/AM/1954/545855 (historyczny nr aktu 23/1954) – nie stwierdzono uchybień
  19. 2605072/00/AM/1954/516882 (historyczny nr aktu 52/1954) – nie stwierdzono uchybień
  20. 2605072/00/AM/1952/835880 (historyczny nr aktu 16/1952) – nie stwierdzono uchybień
  21. 2605072/00/AM/1952/511116 (historyczny nr aktu 24/1952) – nie stwierdzono uchybień
  22. 2605072/00/AM/1951/278760 (historyczny nr aktu 67/1951) – akt z 1951 roku, zgon mężczyzny zawierającego związek małżeński: 24.02.2004 r., wzmianka dodatkowa o zgonie mężczyzny naniesiona 10.09.2015 r., co należy uznać za działanie prawidłowe, jednakże zastrzeżenia w zakresie danych kierownika usc (*kierownik usc: Halina Serek*) tożsame jak przy akcie 2605072/00/AM/1963/751263 oraz 2605072/00/AM/1963/048703, 2605072/00/AM/1956/424194
  23. 2605072/00/AM/1951/049243 (historyczny nr aktu 90/1951) – nie stwierdzono uchybień
  24. 2605072/00/AM/1950/182700 (historyczny nr aktu 51/1950) – nie stwierdzono uchybień
  25. 2605072/00/AM/1945/809085 (historyczny nr aktu 54/1945) – nie stwierdzono uchybień
  26. 2605072/00/AM/1940/615629 (historyczny nr aktu 14/1940) – nie stwierdzono uchybień
  27. 2605072/00/AM/1974/121636 (historyczny nr aktu 54/1974) – nie stwierdzono uchybień

Kontroli poddano następujące akty urodzeń:

1. 2605072/00/AU/1998/418100 (historyczny nr aktu 1/1998) – nie stwierdzono uchybień

2. 2605072/00/AU/1973/483670 (historyczny nr aktu 6/1973) – nie stwierdzono uchybień
3. 2605072/00/AU/1966/964036 (historyczny nr aktu 40/1966) – nie stwierdzono uchybień
4. 2605072/00/AU/1966/228385 (historyczny nr aktu 20/1966) – nie stwierdzono uchybień
5. 2605072/00/AU/1966/154994 (historyczny nr aktu 24/1966) – nie stwierdzono uchybień
6. 2605072/00/AU/1963/062763 (historyczny nr aktu 37/1963) – nie stwierdzono uchybień
7. 2605072/00/AU/1952/529243 (historyczny nr aktu 332/1952) – nie stwierdzono uchybień
8. 2605072/00/AU/1951/968249 (historyczny nr aktu 223/1951) – nie stwierdzono uchybień
9. 2605072/00/AU/1950/727921 (historyczny nr aktu 174/1950) – nie stwierdzono uchybień
10. 2605072/00/AU/1930/247056 (historyczny nr aktu 142/1930) – nie stwierdzono uchybień
11. 2605072/00/AU/1928/234249 (historyczny nr aktu 183/1928) – nie stwierdzono uchybień

Kontroli poddano następujące akty zgonów:

1. 2605072/00/AZ/2008/579082 (historyczny nr aktu 25/2008) – nie stwierdzono uchybień
2. 2605072/00/AZ/2006/543117 (historyczny nr aktu 6/2006) – nie stwierdzono uchybień
3. 2605072/00/AZ/1999/494799 (historyczny nr aktu 16/1999) – nie stwierdzono uchybień
4. 2605072/00/AZ/1994/103159 (historyczny nr aktu 16/1994) – nie stwierdzono uchybień
5. 2605072/00/AZ/1955/210824 (historyczny nr aktu 7/1955) – nie stwierdzono uchybień

Reasumując, na podstawie ww. ustaleń faktycznych, stwierdzono nieprawidłowości, które jednakże nie przekroczyły założonego dla kontroli progu istotności (więcej niż 50 % nieprawidłowości). Dobór próby oparto na osądzie kontrolerów wynikającym z ich doświadczenia zawodowego oraz wiedzy na temat kontrolowanej jednostki (jednak nie mniej niż 30 przypadków migracji aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego). Jako miernik przyjęto: ilość przypadków niedopełnienia obowiązku (dokonania migracji z naruszeniem przepisów prawa) w stosunku do ilości wszystkich skontrolowanych aktów stanu cywilnego. Kontroli poddano 43 zdarzenia, w tym w 4 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości, co spowodowało, że realizację zadań w obszarze migracji aktów stanu cywilnego do Bazy Usług Stanu Cywilnego oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

Wobec powyższego zalecam:

1. Zawnioskowanie do Wojewody Świętokrzyskiego – po wcześniejszej prawidłowej migracji aktu – o unieważnienie jednego z dwóch aktów małżeństw – zalecenie to dotyczy tych aktów wobec których stwierdzono podczas kontroli nieprawidłowości.
2. Uważne i skrupulatne przeanalizowanie wszystkich aktów stanu cywilnego przeniesionych do rejestru stanu cywilnego po 1 marca 2015 r. i zawnioskowanie do Wojewody Świętokrzyskiego – po wcześniejszej prawidłowej migracji aktu - o unieważnienie jednego z dwóch aktów – zalecenie to dotyczy tych aktów wobec których stwierdzone zostaną nieprawidłowe daty naniesienia wzmianek dodatkowych (wpisywanie w aktach dat bieżących zamiast historycznych oraz nieprawidłowych danych kierownika usc) oraz aktów wobec których stwierdzone zostaną nieprawidłowości inne niż ww. i nie jest możliwe ich wyeliminowanie w ramach posiadanych przez kierownika usc kompetencji.
3. Nadanie właściwych uprawnień (ról) na karcie kryptograficznej dla pracownika przygotowującego do podpisu Wójta projekty aktów (do chwili zatrudnienia zastępcy kierownika usc/kierownika usc).

Na podstawie art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień i równocześnie o przekazanie - w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego sprawozdania - informacji o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, iż zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od niniejszego sprawozdania nie przysługują środki odwoławcze.

Kontrolerzy:

Anna Hanus-Turzyńska - Kierownik Oddziału Organizacyjnego
i Nadzoru w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców

Edyta Piotrowska-Cholewa – inspektor wojewódzki – kierownik zespołu kontrolnego

Z up. Wojewody Świętokrzyskiego
Mariusz Cołoszyński
Dyrektor Wydziału
Wydział Spraw Obywatelskich i
Cudzoziemców